

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ภาค ๔
อุทธรณ์และฎีกา

ดร.จิตฤดี วีระเวสส์
ประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อม
ในศาลอุทธรณ์ภาค ๔

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ บัญญัติว่า “การยื่นอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อศาล
ชั้นต้นในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันอ่าน หรือถือว่าได้อ่าน
คำพิพากษาหรือคำสั่งให้คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์ฟัง

ให้เป็นหน้าที่ศาลชั้นต้นตรวจสอบอุทธรณ์ว่าควรจะรับส่ง
ขึ้นไปยังศาลอุทธรณ์หรือไม่ ตามบทบัญญัติแห่งประมวล
กฎหมายนี้ ถ้าเห็นว่าจะไม่ควรรับให้จดเหตุผลไว้ในคำสั่งของ
ศาลนั้นโดยชัดเจน

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ในกรณีที่ตามคำพิพากษาจำเลยต้องรับโทษจำคุกหรือโทษสถานหนักกว่านั้นและจำเลยไม่ได้ถูกคุมขัง จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้น ให้ศาลมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ทั้งนี้ ประธานศาลฎีกาอาจออกข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการแสดงตนของจำเลยก็ได้ ข้อบังคับนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ความในวรรคสามมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่จำเลยได้รับการรอลงโทษจำคุก หรือรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาครบถ้วนแล้ว”

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

มาตรา ๒๑๖ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๒๑๗ ถึง ๒๒๑ คู่ความมีอำนาจฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นให้คู่ความฝ่ายที่ฎีกาฟัง

ฎีกานั้น ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้น และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๕๘ มาตรา ๒๐๐ และมาตรา ๒๐๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑. ศาลที่จะยื่นอุทธรณ์/ฎีกาคือศาลชั้นต้น

ศาลชั้นต้น คือศาลที่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีที่จะอุทธรณ์/ฎีกา

ผู้อุทธรณ์/ฎีกาไม่จำเป็นต้องนำคำฟ้องอุทธรณ์/ฎีกาไปยื่นที่ศาลอุทธรณ์กลางหรืออุทธรณ์ภาคหรือศาลฎีกาโดยตรง

เพราะกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ศาลชั้นต้นในการตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา ส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกาให้อีกฝ่ายหนึ่งแก่ รวมทั้งการอนุญาตให้ออนอุทธรณ์/ฎีกาก่อนที่จะส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรืออุทธรณ์ภาคหรือศาลฎีกา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่คู่ความ

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒. กำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์/ฎีกา

กำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์/ฎีกา คือ ภายใน ๑ เดือนนับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ผู้ยื่นอุทธรณ์/ฎีกาต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากยื่นอุทธรณ์/ฎีกาเกินกำหนด ศาลชั้นต้นอาจปฏิเสธไม่รับอุทธรณ์/ฎีกาได้

แม้หากศาลชั้นต้นจะปล่อยให้รับอุทธรณ์/ฎีกาที่ยื่นเกินกำหนดระยะเวลาเช่นนี้ส่งไปยังศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกาก็จะพิพากษายกอุทธรณ์/ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๐ ที่บัญญัติว่า “เมื่อศาลอุทธรณ์เห็นว่าฟ้องอุทธรณ์มิได้ยื่นในกำหนดให้พิพากษายกฟ้องอุทธรณ์นั้นเสีย” ประกอบมาตรา ๒๒๕

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๑ กำหนด ๑ เดือนนับตั้งแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์/ฎีกาฟังด้วย

ในคดีอาญา ศาลชั้นต้นต้องอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งในศาลโดยเปิดเผย แต่ในวันนัดอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น อาจมีจำเลยบางคนไม่มาศาล มีการออกหมายจับ หากไม่ได้ตัวมาศาลก็จะอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลย โดยถือว่าได้อ่านคำพิพากษานั้นให้จำเลยฟังแล้ว ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๒

บางกรณีจำเลยคนหนึ่งถูกขังอยู่ที่เรือนจำจังหวัดหนึ่ง แต่อีกคนอยู่ที่เรือนจำอีกจังหวัดหนึ่ง การอ่านคำพิพากษาให้จำเลยแต่ละคนฟังจึงอาจเป็นคนละวันกันได้ กฎหมายจึงให้เวลา ๑ เดือน นับแต่วันที่คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์/ฎีกาฟัง ซึ่งทำให้วันครบกำหนดยื่นอุทธรณ์/ฎีกาของผู้อุทธรณ์/ฎีกาแต่ละคนอาจไม่ตรงกันได้

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๒ กรณีอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์/ฎีกาให้จำเลยหรือโจทก์ฟังคนละวัน วันสิ้นกำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์/ฎีกาและวันที่คดีถึงที่สุดจึงเป็นคนละวันกัน

ฎีกาที่ ๘๘๗๒/๒๕๕๓ ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้จำเลยฟังเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ ต่อมาวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ จำเลยยื่นคำร้องว่าไม่ประสงค์ฎีกา แต่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้โจทก์ฟังในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ดังนั้น โจทก์ยังมีสิทธิยื่นฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายหรือขออนุญาตยื่นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๗ และ ๒๒๑ ภายในเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันดังกล่าวตามมาตรา ๒๑๖ วรรคหนึ่ง...

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

...จะถือว่าคดีจำเลยถึงที่สุดย้อนหลังไปวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้จำเลยฟังยอมไม่ได้ เพราะจะขัดแย้งกับ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง เมื่อโจทก์ยื่นคำร้องขอขยายเวลาฎีกาและศาลชั้นต้นให้ขยายถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และโจทก์ไม่ยื่นฎีกาในวันดังกล่าว คดีจึงถึงที่สุดในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่ระยะเวลาที่โจทก์มีสิทธิฎีกาลิ้นสุดลงตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ที่ศาลชั้นต้นออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นการไม่ชอบปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกายกขึ้นเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๓ การนับระยะเวลาอุทธรณ์/ฎีกาต้องเริ่มนับในวันรุ่งขึ้นจากวันอ่านคำพิพากษา (ฎีกาที่ ๕๗๕/๒๕๔๕)

ฎีกาที่ ๘๖๕๕/๒๕๔๘ ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาให้จำเลยฟังในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จำเลยต้องยื่นอุทธรณ์ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษามาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งการนับระยะเวลาเริ่มต้นต้องนับวันรุ่งขึ้นเป็นวันแรกตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๓ วรรคสอง โดยเริ่มนับแต่วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ส่วนวันครบกำหนดยื่นอุทธรณ์นั้น ต้องบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ มิได้เป็นวันต้นแห่งเดือนกำหนดระยะเวลาเป็นเดือนจึงไม่อาจคำนวณตามปีปฏิทินได้ ...

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

...ระยะเวลาสิ้นสุดยอมเป็นวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งเดือนสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลา มิใช่ว่าต้องนับระยะเวลาเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ มีกำหนด ๑๑ วัน และเดือนมีนาคม ๒๕๔๗ มีกำหนด ๑๕ วัน รวมเป็น ๓๐ วัน ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๖ วรรคหนึ่งและวรรคสาม เพราะบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการนับระยะเวลาที่กำหนดเป็นเดือนและวัน หรือกำหนดเป็นเดือนและส่วนของเดือน มิได้กำหนดระยะเวลาเป็นเดือน

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๔ ยื่นอุทธรณ์/ฎีกาในวันครบกำหนดเกินเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา แต่ศาลชั้นต้นยังไม่ปิดทำการ ย่อมถือว่าเป็นคำฟ้องอุทธรณ์ที่ยื่นภายในกำหนดเวลาฎีกาที่ ๑๕๑๐/๒๕๕๒ จำเลยยื่นอุทธรณ์เวลา ๑๖.๔๕ นาฬิกา ล่วงเลยเวลาเปิดทำการของศาลซึ่งเปิดถึง ๑๖.๓๐ นาฬิกา แต่ก็ได้รับความจากรายงานของเจ้าหน้าที่ที่เสนออุทธรณ์ของจำเลยต่อผู้พิพากษาศาลชั้นต้นว่า จำเลยได้ติดต่อยื่นอุทธรณ์เมื่อเวลา ๑๕.๔๐ นาฬิกา ซึ่งอยู่ในเวลาเปิดทำการของศาลแล้วและขอเวลาเรียงเอกสารเพื่อยื่นประกอบอุทธรณ์ โดยจำเลยนั่งจัดเรียงเอกสารอยู่ที่หน้าแผนกรับฟ้องจนเสร็จ แล้วยื่นอุทธรณ์ต่อเจ้าหน้าที่ จากนั้นเจ้าหน้าที่ได้นำเสนอผู้พิพากษาในวันเดียวกัน ปรากฏว่าอุทธรณ์ของจำเลยบรรยายข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายโต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นมีรายละเอียดยืดยาว และอ้างอิงเอกสารประกอบอุทธรณ์จำนวนมาก ซึ่งต้องใช้เวลาในการจัดเรียงเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยตามสมควร ทั้งจำเลยยื่นอุทธรณ์เลยเวลาทำการของศาลเพียง ๑๕ นาที เท่านั้น จึงมีเหตุผลสมควร เมื่อเจ้าหน้าที่รับอุทธรณ์โดยศาลยังไม่ปิดทำการ ย่อมถือได้ว่าจำเลยยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมายที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยไว้ จึงชอบแล้ว

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๐๐๒/๒๕๕๒ นายจำเลยยื่นคำฟ้องอุทธรณ์ในวันครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ขยายเมื่อเวลา ๑๖.๔๖ นาฬิกา ซึ่งเจ้าหน้าที่งานรับฟ้องอุทธรณ์-ฎีกาของศาลชั้นต้นได้รับคำฟ้องอุทธรณ์ของจำเลยไว้โดยมิได้แจ้งเหตุขัดข้องต่อนายจำเลยว่าพ้นเวลาราชการแล้ว แต่ได้ทำบันทึกเสนอศาลถึงเวลาที่นายจำเลยยื่นอุทธรณ์ในวันรุ่งขึ้น ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับเป็นอุทธรณ์ของจำเลยโดยมิได้มีข้อขัดแย้งแต่ประการใด แสดงว่าศาลชั้นต้นได้พิจารณาทันทีของเจ้าหน้าที่ศาลแล้วว่า ขณะที่นายจำเลยนำคำฟ้องอุทธรณ์ยื่นนั้นศาลชั้นต้นยังไม่ปิดทำการ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับคำฟ้องอุทธรณ์ของจำเลยดังกล่าว จึงถือว่าจำเลยยื่นคำฟ้องอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๕ กำหนดระยะเวลาในการอุทธรณ์/ฎีกา ศาลอาจสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ ประกอบ ป.วิ.อ.

มาตรา ๑๕

กำหนดการยื่นอุทธรณ์/ฎีกา ๑ เดือนนี้ เป็นระยะเวลา ฉะนั้น หากมีพฤติการณ์พิเศษทำให้ผู้อุทธรณ์/ฎีกาไม่อาจยื่นภายในกำหนดได้ ผู้นั้นก็ต้องขอขยายระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์/ฎีกาออกไปได้ ก่อนที่จะสิ้นกำหนดอายุอุทธรณ์นั้น

แต่ในกรณีที่เหตุสุดวิสัย คือ แม้สิ้นกำหนดอายุอุทธรณ์/ฎีกาแล้วก็ตาม ทำให้ผู้อุทธรณ์/ฎีกาไม่สามารถยื่นภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ศาลก็อาจอนุญาตให้ขยายระยะเวลาออกไปได้อีก

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๕๓๑/๒๕๖๒ การพิจารณาว่ามีเหตุที่จะอนุญาตให้โจทก์ขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ได้หรือไม่ต้องพิจารณาตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ว่า เหตุที่โจทก์อ้างเป็นพฤติการณ์พิเศษหรือไม่ และมีเหตุสุดวิสัยที่โจทก์ไม่สามารถยื่นคำร้องขอภายในกำหนดหรือไม่

ศาลชั้นต้นให้โอกาสโจทก์ขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์มาแล้ว ๒ ครั้ง เป็นเวลาเกือบ ๓ เดือน ย่อมอยู่ในวิสัยที่ทนายโจทก์จะเรียงอุทธรณ์ให้ทันภายในกำหนดเพราะทราบเรื่องคืออยู่แล้ว การที่ทนายโจทก์ยื่นฎีกาว่า ทนายโจทก์เสร็จคดีที่ศาลจังหวัดกาญจนบุรีในเวลาประมาณ ๑๕ นาฬิกา และมีลูกความโทรศัพท์ให้ไปปรับเอกสาร...

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

...ทั้งที่ทนายโจทก์ทราบคืออยู่แล้วว่าต้องรีบดำเนินการยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ในวันดังกล่าวก่อนเวลาปิดทำการปกติของศาล แต่ทนายโจทก์กลับเดินทางไปปรับเอกสารจากคู่ความที่ตำบลลาดหญ้า ห่างจากตัวจังหวัดกาญจนบุรีประมาณ ๒๐ กิโลเมตร แสดงว่าทนายโจทก์ไม่ได้สนใจติดต่อศาลชั้นต้น ข้ออ้างว่ารถยนต์ของทนายโจทก์เสียระหว่างเดินทาง ทำให้ไม่สามารถเดินทางมาที่ทำการไปรษณีย์จังหวัดกาญจนบุรีได้ทันเวลาทำการปกติของศาล จึงเกิดจากความบกพร่องของทนายโจทก์เอง ถือไม่ได้ว่าเป็นเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ไม่สามารถยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ก่อนระยะเวลาที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ขยายสิ้นสุดลง

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๕.๑ ศาลมีดุลพินิจที่จะขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์/ฎีกาว่าควรมีกำหนดเท่าใด หากผู้มั่งคั่งจำเป็นต้องเป็นระยะเวลาตามที่ผู้ประสงค์อุทธรณ์/ฎีกาขอมาเสมอไปไม่

ฎีกาที่ ๑๕๑๗/๒๕๖๐ การยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ จะกระทำได้อต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ และศาลจะขยายระยะเวลาให้ตามคำร้องหรือไม่ เป็นดุลพินิจที่จะพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ขยายระยะเวลา แม้จะน้อยกว่าระยะเวลาที่โจทก์ขอ ก็ไม่เป็นเหตุที่โจทก์จะอุทธรณ์ให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้ออีก หากระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ขยายนั้นไม่เพียงพอ และมีพฤติการณ์พิเศษ ก็ชอบที่โจทก์จะขอขยายระยะเวลาได้ใหม่

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๕๖๘/๒๕๕๔ การสั่งขยายหรือย่นระยะเวลาตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ เป็นอำนาจของศาลที่จะกำหนดเพียงใดก็ได้ตามที่ศาลจะเห็นสมควร ทั้งกฎหมายมิได้บังคับว่า ศาลต้องอนุญาตเท่ากับจำนวนวันที่คู่ความร้องขอเสมอไปและไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลของการอนุญาตหรือไม่อนุญาตอีกด้วย เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ โจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตขยายระยะเวลาอุทธรณ์ครั้งแรกเป็นเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันครบกำหนดยื่นอุทธรณ์ ซึ่งครบวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ขยายได้ถึงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นเวลาเพียง ๑๔ วัน นับแต่วันครบกำหนดยื่นอุทธรณ์ แม้ไม่ครบ ๓๐ วัน ตามที่โจทก์ขอและศาลชั้นต้นไม่ได้ให้เหตุผลที่อนุญาตไม่ครบจำนวนตามที่โจทก์ขอไว้ก็ตาม แต่ก็เป็นคำสั่งภายในขอบเขตและหลักเกณฑ์ของบทบัญญัติมาตรา ๒๓ ดังกล่าว หากเป็นการขัดหรือฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายอย่างใดไม่

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๖ วันครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์/ฎีกาตรงกับวันหยุดทำการตามประกาศ หรือตามประเพณี ให้นับวันที่เริ่มทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการนั้นเป็นวันครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์/ฎีกา (ฎีกาที่ ๔๐๐๒/๒๕๓๕)

ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๘ บัญญัติว่า “ถ้าวันสุดท้ายของระยะเวลาเป็นวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการ หรือตามประเพณี ให้นับวันที่เริ่มทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการนั้นเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา”

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๕๘๔/๒๕๖๔ ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ให้คู่ความฟังเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓ จำเลยฎีกาพร้อมยื่นคำร้องขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๔ อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาดังกล่าวพิจารณาแล้วไม่อนุญาต ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ว่า ไม่รับฎีกาของจำเลย จำเลยไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ปฏิเสธไม่รับฎีกาของจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๔...

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

...และไม่ใช้กรณีคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ตามกฎหมายจะฎีกาไม่ได้ อันจะให้ถือว่าคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๔ เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๗ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ เพราะคดีไม่ต้องห้ามฎีกาปัญหาข้อกฎหมาย และคู่ความอาจฎีกาปัญหาข้อเท็จจริงได้โดยปฏิบัติ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑ คดีของจำเลยจึงถึงที่สุดนับแต่สิ้นระยะเวลายื่นฎีกาโดยคู่ความไม่ได้ฎีกา ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ คือ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๓ ซึ่งตรงกับวันอาทิตย์ อันเป็นวันหยุดราชการ ระยะเวลายื่นฎีกาจึงสิ้นสุดลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ อันเป็นวันเริ่มทำการใหม่ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๗

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๗ แม้วันครบกำหนดอุทธรณ์/ฎีกาเดิมที่ขอขยายระยะเวลาออกไปจะตรงกับวันที่ศาลหยุดทำการ การนับระยะเวลาที่ขยายออกไปต้องนับต่อจากวันสุดท้ายของระยะเวลาเดิมเป็นวันเริ่มต้นตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๗ มิใช่ นับต่อจากวันที่ศาลเริ่มทำการใหม่ (ฎีกาที่ ๘๔๘/๒๕๕๘)

ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๗ บัญญัติว่า “ถ้ามีการขยายระยะเวลาออกไปโดยมิได้มีการกำหนดวันเริ่มต้นแห่งระยะเวลาที่ขยายออกไป ให้นับวันที่ต่อจากวันสุดท้ายของระยะเวลาเดิมเป็นวันเริ่มต้น”

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๓.๑ กรณีผู้อุทธรณ์/ฎีกาเข้าใจหลักกฎหมายเกี่ยวกับการนับระยะเวลา ดังกล่าวผิดพลาดคลาดเคลื่อนไป ถือเป็นความเข้าใจผิดของผู้นั่นเอง ไม่เป็นเหตุที่ศาลจะรับอุทธรณ์/ฎีกานั้นไว้พิจารณา (ฎีกาที่ ๑๐๐๓/๒๕๕๔)

ฎีกาที่ ๕๖๗/๒๕๕๑ คดีนี้ครบกำหนดยื่นอุทธรณ์ในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๕ แต่โจทก์ระบุในคำร้องขอขยายระยะเวลาอุทธรณ์ว่าครบกำหนดยื่นอุทธรณ์ในวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ อันเป็นความเข้าใจผิดของโจทก์เอง เมื่อโจทก์ขอขยายระยะเวลาในการยื่นอุทธรณ์ออกไปอีก ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดยื่นอุทธรณ์ จึงต้องนับต่อจากวันสุดท้ายที่ครบกำหนดระยะเวลาเดิม คือ เริ่มนับหนึ่งตั้งแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๕ จึงครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๓๕ โจทก์ยื่นอุทธรณ์ในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕ เป็นการยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่ขอขยาย ศาลอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์โจทก์จึงขอแล้ว

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๓.๒ หากเคยขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์/ฎีกามาแล้ว และศาลชั้นต้นยกคำร้อง ถ้าไม่พอใจ ต้องคัดค้านคำสั่งศาลชั้นต้นตามลำดับชั้นศาล จะมายื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์/ฎีกาแบบเดิมขึ้นใหม่อีกไม่ได้ เพราะจะเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

การยื่นอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๔๑/๒๕๖๕ คำร้องขอขยายระยะเวลายื่นฎีกาครั้งแรกของจำเลยไม่ปรากฏพฤติการณ์พิเศษและเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถยื่นคำร้องก่อนสิ้นระยะเวลาได้ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้องของจำเลย ถือว่าศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องขอขยายระยะเวลาฎีกาของจำเลยไปแล้ว การที่จำเลยยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาฎีกาครั้งต่อมาจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคำร้องขอขยายระยะเวลาครั้งหลัง อนุญาตให้ขยายระยะเวลายื่นฎีกาแก่จำเลยจึงไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง และถือว่าเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๓ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขเสียให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ โดยให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้จำเลยยื่นฎีกาได้ภายในเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด และยกฎีกาของจำเลย

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้เป็นหน้าที่ศาลชั้นต้นตรวจอุทธรณ์ว่าควรจะรับส่งขึ้นไปยังศาลอุทธรณ์หรือไม่ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าเห็นว่าไม่ควรรับให้จดเหตุผลไว้ในคำสั่งของศาลนั้นโดยชัดเจน”

มาตรา ๒๒๓ บัญญัติว่า “ให้เป็นหน้าที่ศาลชั้นต้นตรวจฎีกาว่าควรจะรับส่งขึ้นไปยังศาลฎีกาหรือไม่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ถ้าเห็นว่าไม่ควรรับให้จดเหตุผลไว้ในคำสั่งของศาลนั้นโดยชัดเจน”

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑. หลักเกณฑ์การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ วรรคสอง และมาตรา ๒๒๓ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของศาลชั้นต้นเป็นผู้ตรวจอุทธรณ์/ฎีกาว่าจะรับส่งขึ้นไปยังศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกาหรือไม่ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้

ถ้าเห็นว่าไม่ควรรับให้จดเหตุผลไว้ในคำสั่งของศาลนั้นโดยชัดเจน เช่น อุทธรณ์/ฎีกาต้องห้ามในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่ อุทธรณ์/ฎีการะบุข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างอิงโต้แย้งคัดค้านหรือไม่ เป็นข้อที่ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลล่างหรือไม่ และยื่นภายในกำหนดอุทธรณ์/ฎีกาหรือไม่

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

หากศาลชั้นต้นเห็นว่าถูกต้องแล้วก็จะสั่งรับอุทธรณ์/ฎีกา และสำเนาให้อีกฝ่ายหนึ่งแก้ อันเป็นการสั่งรับไว้แทนศาลอุทธรณ์/ฎีกา

แต่ถ้าเห็นว่าอุทธรณ์/ฎีกานั้นบกพร่อง ก็ชอบที่จะสั่งให้คืนอุทธรณ์/ฎีกานั้นให้ไปทำมาใหม่ หรือแก้ไขเสียให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่ศาลชั้นต้นกำหนด

ถ้าผู้อุทธรณ์/ฎีกาไม่ปฏิบัติตาม ศาลชั้นต้นก็ชอบที่จะมีคำสั่งปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์/ฎีกานั้นไว้พิจารณา แต่ต้องจดเหตุผลไว้ในคำสั่งที่ไม่รับให้ชัดเจน

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑.๑ กรณีและผู้อุทธรณ์/ฎีกาไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกาของศาลชั้นต้นนั้น ก็อาจอุทธรณ์เป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกาของศาลชั้นต้นไปยังศาลอุทธรณ์/ฎีกาได้ แต่จะอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์/ฎีกาให้กลับคำสั่งของศาลชั้นต้นโดยให้รับอุทธรณ์/ฎีกาของตนไว้พิจารณา ทั้ง ๆ ที่ศาลชั้นต้นยังไม่ได้สั่งรับอุทธรณ์/ฎีกาแต่อย่างใดนั้น ถือเป็นกรอุทธรณ์ข้ามชั้นตอนตามที่กฎหมายบัญญัติ

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๕๕๐๒/๒๕๕๔ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตในคำร้องขออนุญาตให้โจทก์อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงเท่านั้น ซึ่งเป็นดุลพินิจเฉพาะตัวของอุทธรณ์ไม่ได้ ทั้งคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้โจทก์ทำอุทธรณ์ฉบับใหม่หาได้มีผลเป็นการสั่งรับอุทธรณ์หรือไม่รับอุทธรณ์ของโจทก์ไม่ แต่ศาลชั้นต้นได้สั่งให้โจทก์ยื่นอุทธรณ์ฉบับใหม่เข้ามาเฉพาะฐานความผิดของจำเลยที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๗ ที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง เพื่อศาลชั้นต้นจะได้มีคำสั่งในอุทธรณ์ของโจทก์ฉบับใหม่ต่อไป ดังนั้น เมื่อศาลชั้นต้นยังไม่ได้มีคำสั่งรับหรือไม่รับอุทธรณ์ของโจทก์ แต่โจทก์กลับอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์และขอให้ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งกลับคำสั่งศาลชั้นต้น โดยมีคำสั่งรับอุทธรณ์ของโจทก์ไว้พิจารณาต่อไปโดยไม่ได้โต้แย้งว่าคำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้โจทก์ทำอุทธรณ์ฉบับใหม่ไม่ชอบอย่างไร จึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ถูกชั้นตอนตามที่กฎหมายบัญญัติ

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑.๒ กรณีศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้คืนอุทธรณ์/ฎีกาไปทำมาใหม่หรือแก้ไขให้ถูกต้อง ผู้อุทธรณ์/ฎีกามีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ เพราะไม่มีกฎหมายห้ามไว้

ฎีกาที่ ๔๘๑๒/๒๕๔๘ จำเลยยื่นอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นสั่งให้แก้ไขเพราะฟังเพื่อยเกินไป จำเลยไม่แก้ไข กลับอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น การที่ศาลชั้นต้นสั่งว่า อุทธรณ์คำสั่งของจำเลยฟังเพื่อยเกินไป ให้คืนไปทำมาใหม่ภายในกำหนด เป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นทำไปตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๘ วรรคสอง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ มิใช่เป็นการตรวจอุทธรณ์แล้วมีคำสั่งว่าควรจะรับส่งขึ้นไปยังศาลอุทธรณ์หรือไม่ ตามมาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ซึ่งศาลชั้นต้นจะต้องมีคำสั่งปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์เสียก่อน ผู้อุทธรณ์จึงอาจอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นต่อศาลอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๑๘๘ ทวิ เมื่อศาลชั้นต้นสั่งให้คืนคำคู่ความไปทำมาใหม่ไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามอุทธรณ์ไว้ จำเลยจึงมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้ภายใน ๑ เดือน นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำสั่งให้จำเลยที่อุทธรณ์ฟัง โดยไม่ต้องรอให้ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอุทธรณ์ก่อน

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑.๓ เมื่อศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์/ฎีกาแล้ว คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะร้องขอให้ศาลชั้นต้นเพิกถอนคำสั่งรับอุทธรณ์/ฎีกานั้นไม่ได้

ฎีกาที่ ๕๐๒๓/๒๕๕๗ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง บัญญัติให้เป็นหน้าที่ศาลชั้นต้นตรวจอุทธรณ์ว่าควรจะรับเพื่อส่งขึ้นไปยังศาลอุทธรณ์หรือไม่ หากเป็นอุทธรณ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้มีคำสั่งรับอุทธรณ์และส่งสำเนาอุทธรณ์ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งยื่นคำแก้อุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเพื่อรวมสำนวนส่งขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ แต่ถ้าหากศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๘ ทวิ วรรคหนึ่ง ก็ได้บัญญัติถึงสิทธิของผู้อุทธรณ์ที่จะคัดค้านคำสั่งศาลชั้นต้นโดยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ อันเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติถึงหน้าที่ของศาลชั้นต้นและสิทธิของผู้อุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะ ...

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

... ฉะนั้น เมื่อศาลชั้นต้นตรวจอุทธรณ์ของโจทก์แล้วมีคำสั่งรับอุทธรณ์อันมีผลเท่ากับได้วินิจฉัยแล้วว่าอุทธรณ์ของโจทก์เป็นอุทธรณ์ที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งต้องดำเนินการขั้นตอนต่อไปจนกว่าคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๑ หากจำเลยเห็นว่าอุทธรณ์ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายประการใด ก็มีสิทธิที่จะทำคำแก้อุทธรณ์เป็นประเด็นให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ วินิจฉัยไปเสียทีเดียวว่าเป็นอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ การที่จำเลยกลับยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นเพิกถอนคำสั่งรับอุทธรณ์จึงเป็นการใช้สิทธิ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดและไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ.

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒. การแก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์/ฎีกา

๒.๑ การขอแก้ไขเพิ่มเติมประเด็นอุทธรณ์/ฎีกาใหม่ ต้องกระทำภายในกำหนดอายุอุทธรณ์/ฎีกา (ฎีกาที่ ๒๓๘๓/๒๕๔๑)

เนื่องจากอุทธรณ์/ฎีกาที่ขอเพิ่มเติมนั้นเป็นการเพิ่มประเด็นจากอุทธรณ์/ฎีกาที่ศาลสั่งรับไปแล้ว จึงเท่ากับเป็นการยื่นอุทธรณ์/ฎีกา ฉะนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์/ฎีกาจึงต้องอยู่ในบังคับของอายุอุทธรณ์/ฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ วรรคหนึ่ง, ๒๑๖

หากยื่นขอแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อล่วงเลยอายุอุทธรณ์/ฎีกาแล้ว ศาลจะรับไว้เป็นส่วนหนึ่งของอุทธรณ์/ฎีกาไม่ได้

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๒ หากเป็นการขอแก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์/ฎีกาที่มีใช้เป็นการเพิ่มประเด็นใหม่ แม้จะพ้นกำหนดอายุอุทธรณ์/ฎีกาแล้ว ก็สามารถกระทำได้ (ฎีกาที่ ๒๕๗๕/๒๕๖๖)

ฎีกาที่ ๒๔๕๖/๒๕๒๐ ในคดีอาญาผู้อุทธรณ์อาจเพิ่มเติมอุทธรณ์ได้ ถ้าเป็นการเพิ่มประเด็นจากอุทธรณ์เดิมต้องทำภายในกำหนด ๑ เดือน ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ แต่ถ้าหากเป็นแต่เพิ่มข้อความในประเด็นเดิมก็ไม่อยู่ในจำกัดเวลาตาม มาตรา ๑๕๘

การตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๓ พ้นกำหนดอายุอุทธรณ์/ฎีกาแล้ว จะมาขอแก้ไขเพิ่มเติมตัวผู้อุทธรณ์/ฎีกาอีกไม่ได้

ฎีกาที่ ๓๑๒๗/๒๕๔๐ ตามอุทธรณ์ที่ยื่นต่อศาลชั้นต้น ทนายจำเลยผู้อุทธรณ์ได้ระบุไว้ชัดเจนว่าเป็นอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ โดยระบุชื่อจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ไว้ด้วย แสดงให้เห็นว่าทนายจำเลยผู้อุทธรณ์ประสงค์อุทธรณ์เฉพาะจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ เท่านั้น เมื่อไม่ใช่เป็นกรณีพิพาท ผิดพลาด การที่ทนายจำเลยทั้งห้าได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์เมื่อล่วงเลยเวลากำหนดอายุอุทธรณ์จากจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ อุทธรณ์ เป็นว่าจำเลยทั้งห้าอุทธรณ์ จึงเป็นการเพิ่มเติมตัวผู้อุทธรณ์จากจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ มาเป็นจำเลยทั้งห้า จึงชอบที่ศาลอุทธรณ์จะสั่งยกคำร้องดังกล่าวเสีย

การแสดงตนเมื่อยื่นอุทธรณ์/ฎีกา

หลักการใหม่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ วรรคสามและวรรคท้าย, ๒๑๖ ซึ่งใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป กำหนดว่า ในกรณีที่จำเลยต้องรับโทษจำคุกหรือโทษสถานหนักกว่านั้นและจำเลยไม่ได้ถูกคุมขัง จำเลยจะยื่นอุทธรณ์/ฎีกาได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาล ในขณะที่ยื่นอุทธรณ์/ฎีกา มิฉะนั้น ให้ศาลมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา ทั้งนี้ ประธานศาลฎีกาอาจออกข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแสดงตนของจำเลยก็ได้ ข้อบังคับนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ความในวรรคสามมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่จำเลยได้รับการรอกการลงโทษจำคุก หรือรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาครบถ้วนแล้ว

การแสดงตนเมื่อยื่นอุทธรณ์ (ต่อ)

๓.๑ ผู้ทำการแสดงตนต้องเป็นจำเลยที่ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาเท่านั้น ไม่ใช่โจทก์

แม้โจทก์จะเป็นผู้อุทธรณ์/ฎีกาคำพิพากษาที่ให้ยกฟ้องโจทก์ก็ตาม โจทก์ไม่ถูกบังคับให้มาแสดงตนเมื่อยื่นอุทธรณ์/ฎีกา เพราะโจทก์ไม่มีทางที่จะถูกศาลพิพากษาจำคุกในคดีที่ตนฟ้องจำเลยได้

การแสดงตนเมื่อยื่นอุทธรณ์ (ต่อ)

๓.๒ แม้จำเลยจะอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์/ฎีกา อันมิใช่การคัดค้านในเนื้อหาของความผิดที่ถูกฟ้อง ก็ต้องตกอยู่ภายในบังคับที่จำเลยต้องแสดงตน

ฎีกาที่ ๕๖๒๓/๒๕๖๒ การที่จำเลยต้องคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้รับโทษจำคุกและไม่ได้ถูกคุมขังยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลายื่นฎีกาโดยไม่ได้แสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาล แม้อุทธรณ์ของจำเลยมิใช่อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิด แต่เป็นอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลายื่นฎีกาแก่จำเลยก็ตาม ก็ต้องอยู่ในบังคับบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ วรรคสาม

การแสดงตนเมื่อยื่นอุทธรณ์ (ต่อ)

๓.๓ จำเลยที่ถูกศาลชั้นต้น/อุทธรณ์พิพากษาให้จำคุก หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต ซึ่งไม่ได้ถูกคุมขัง อาจเป็นเพราะได้รับการปล่อยชั่วคราวไปในระหว่างอุทธรณ์/ฎีกา

๓.๔ หากจำเลยดังกล่าวไม่มาแสดงตัวในตอนยื่นอุทธรณ์/ฎีกา ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา

การแสดงตนเมื่อยื่นอุทธรณ์ (ต่อ)

๓.๕ ข้อยกเว้นที่จำเลยผู้อุทธรณ์/ฎีกาไม่ต้องมาแสดงตน

๓.๕.๑ เมื่อศาลชั้นต้น/อุทธรณ์มีคำพิพากษาให้จำคุก จำเลยผู้อุทธรณ์/ฎีกา แต่ให้รอการลงโทษจำคุกไว้ หรือ

๓.๕.๒ เมื่อจำเลยผู้อุทธรณ์/ฎีกานั้นได้รับโทษจำคุก ตามคำพิพากษามาครบถ้วนแล้ว

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา

ป.วิอ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ บัญญัติว่า “เมื่อศาลชั้นต้นปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ผู้อุทธรณ์อาจอุทธรณ์เป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลนั้นต่อศาลอุทธรณ์ได้ คำร้องเช่นนี้ให้ยื่นที่ศาลชั้นต้นภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่ง แล้วให้ศาลนั้นรับส่งคำร้องเช่นว่านั้นไปยังศาลอุทธรณ์พร้อมด้วยอุทธรณ์ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น

เมื่อศาลอุทธรณ์เห็นสมควรตรวจสำนวนเพื่อส่งคำร้องเรื่องนั้น ก็ให้ส่งศาลชั้นต้นส่งมาให้

ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาคำร้องนั้นแล้วมีคำสั่งยื่นตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้น หรือมีคำสั่งให้รับอุทธรณ์ คำสั่งนี้ให้เป็นที่สุดแล้วส่งไปให้ศาลชั้นต้นอ่าน”

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

มาตรา ๒๒๔ บัญญัติว่า “เมื่อศาลชั้นต้นไม่ยอมรับฎีกา ผู้ฎีกาอาจฎีกาเป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลนั้นต่อศาลฎีกาได้ คำร้องเช่นนี้ให้ยื่นที่ศาลชั้นต้นภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่ง แล้วให้ศาลนั้นรับส่งคำร้องเช่นว่านั้นไปยังศาลฎีกาพร้อมด้วยฎีกาและคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์

เมื่อศาลฎีกาเห็นสมควรตรวจสำนวนเพื่อตั้งคำร้องเรื่องนั้น ก็ให้ส่งศาลชั้นต้นส่งมาให้”

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

จากบทบัญญัติมาตรา ๑๕๘, ๒๑๖ จะเห็นได้ว่า กฎหมายกำหนดให้ศาลชั้นต้นทำหน้าที่ตรวจรับอุทธรณ์/ฎีกา และมีคำสั่งรับหรือไม่รับอุทธรณ์/ฎีกาแทนศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกา

- ไม่ใช่เป็นกรณีศาลชั้นต้นมีคำสั่งในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นเอง
- ดังนั้น หากผู้อุทธรณ์/ฎีกาไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งไม่ยอมรับอุทธรณ์/ฎีกาของศาลชั้นต้น ผู้อุทธรณ์/ฎีกานั้นจะอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นเช่นนี้ต่อศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกาไม่ได้

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑. กรณีศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา ผู้อุทธรณ์/ฎีกาต้องทำเป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์/ฎีกาของตนต่อศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกา ภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันฟังคำสั่ง

ฎีกาที่ ๖๘๑๖/๒๕๖๐ แบบพิมพ์คำร้องขอให้รับรองอุทธรณ์และแบบพิมพ์ทำอุทธรณ์ของโจทก์มีข้อความว่า “ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบ” ซึ่งคำร้องและอุทธรณ์ดังกล่าวศาลมีคำสั่งในวันที่ โจทก์ยื่น คือ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕ จึงต้องถือว่าโจทก์ทราบคำสั่งศาลในวันที่ยื่นแล้ว ส่วนที่ในคำร้องและอุทธรณ์มีข้อความเพิ่มเติมว่า “ให้มาทราบคำสั่งทุก ๗ วัน ถ้าไม่มาให้ถือว่าทราบคำสั่งโดยชอบแล้ว” นั้นมีความหมายว่า ...

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

...หากศาลมีได้มีคำสั่งในวันยื่นนั้นเลย ให้เป็นหน้าที่ของผู้ยื่นต้องมาทราบคำสั่งทุก ๗ วัน กรณีของโจทก์จึงต้องถือว่าได้ทราบคำสั่งศาลในวันยื่นคำร้องและอุทธรณ์แล้ว ดังนั้น เมื่อโจทก์มายื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ จึงเป็นการยื่นเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่ง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๔ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ มีคำสั่งไม่รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งและให้ยกคำร้องของโจทก์จึงชอบแล้ว

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒. ไม่ว่าศาลอุทธรณ์จะมีคำสั่งยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้น หรือมีคำสั่งให้รับอุทธรณ์ก็ตาม คำสั่งเช่นนี้ให้เป็นที่สุด คู่ความจะฎีกาคัดค้านไม่ได้แล้ว แม้ว่าเหตุผลของศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์จะแตกต่างกันก็ตาม

ส่วนกรณีของศาลฎีกาไม่ว่าจะสั่งอย่างไรก็ยอมเป็นที่สุดอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องระบุไว้ในมาตรา ๒๒๔ ว่าเป็นที่สุดแต่อย่างใด

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๓๗๒๘/๒๕๖๑ คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ของจำเลย ทนายจำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น แต่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยเนื่องจากจำเลยไม่มาแสดงตน เช่นนี้ การที่ทนายจำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค ๔ วินิจฉัยปัญหาตามข้ออุทธรณ์แล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้น คำสั่งศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ย่อมเป็นที่สุด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคสาม ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๔ และ พ.ร.บ.ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับในศาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๓ จำเลยไม่มีสิทธิฎีกา

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๘๘๔๒/๒๕๕๐ ศาลชั้นต้นปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ ผู้
อุทธรณ์อาจอุทธรณ์เป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลอุทธรณ์ได้ เมื่อ
ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้นหรือมีคำสั่งให้
รับอุทธรณ์ คำสั่งนี้ให้เป็นที่สุดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ แม้ศาล
อุทธรณ์จะวินิจฉัยเกี่ยวกับเหตุที่โจทก์ขอขยายระยะเวลายื่น
อุทธรณ์และอนุญาตให้โจทก์ขยายระยะเวลาจนถึงวันที่โจทก์ยื่น
อุทธรณ์ได้ ก็เป็นเพียงเหตุผลที่ศาลอุทธรณ์หยิบยกขึ้นวินิจฉัยเพื่อ
จะรับอุทธรณ์ของโจทก์เท่านั้น แต่ผลที่สุดศาลอุทธรณ์ก็มีคำสั่งให้
รับอุทธรณ์ คำสั่งของศาลอุทธรณ์จึงเป็นที่สุด

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๗๓๕/๒๕๓๐ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มี
มูล จึงพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับ
อุทธรณ์เพราะเป็นอุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริง โจทก์ยื่นคำร้อง
อุทธรณ์คำสั่งที่ไม่รับอุทธรณ์อ้างว่าเป็นอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมาย
ศาลอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ของโจทก์เป็นอุทธรณ์ปัญหาข้อ
กฎหมาย แต่เป็นข้อกฎหมายที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการ
วินิจฉัย จึงมีคำสั่งยกคำร้องของโจทก์ เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยืน
ตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้นแล้ว คำสั่งของศาลอุทธรณ์ย่อมเป็น
ที่สุดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคสาม

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓. คำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่สืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคหนึ่ง ก็เป็นที่สุดเช่นเดียวกันฎีกาที่ ๑๖๕๐/๒๕๔๗ เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์คำพิพากษาของจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ได้ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์หลังพ้นกำหนดยื่นอุทธรณ์โดยอ้างเหตุสุดวิสัย โดยมีได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคหนึ่ง ทันที แต่เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องที่ขอขยายระยะเวลาดังกล่าว จำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์และไม่รับอุทธรณ์ด้วย โดยยื่นภายในกำหนด ๑๕ วัน ตามมาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคหนึ่ง เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำสั่งยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยที่ ๒ เท่ากับว่าคำสั่งดังกล่าวของศาลอุทธรณ์ภาค ๒ เป็นที่สุดมาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคตาม จำเลยที่ ๒ จึงไม่มีสิทธิฎีกาคัดค้านคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๒

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๔. ในกรณีที่มีใช้คำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่สืบเนื่องมาจากการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ คำสั่งของศาลอุทธรณ์นั้นย่อมไม่เป็นที่สุด คู่ความขอที่จะใช้สิทธิฎีกาคัดค้านคำสั่งของศาลอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาต่อไปได้

ฎีกาที่ ๖๕๕/๒๕๔๑ การที่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาในศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ร่วมอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงและศาลชั้นต้นสั่งรับอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมที่ยื่นต่อศาลภายในกำหนดระยะเวลายื่นอุทธรณ์ที่ศาลชั้นต้นขยายให้แล้ว แต่ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งเดิมดังกล่าว กรณีจึงเป็นเรื่องที่มีเหตุพิเศษแตกต่างไปจากกรณีการรับหรือไม่ยอมรับอุทธรณ์ ตามที่บัญญัติไว้ในป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘, ๑๕๘ ทวิ ดังนั้น เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอย่างใด คดีก็ยังไม่เป็นที่สุดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคท้าย คู่ความที่ไม่พอใจคำสั่งของศาลอุทธรณ์ดังกล่าวย่อมฎีกาต่อไปได้

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๑๐๑๐/๒๕๔๐ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลชั้นต้นไม่รับอุทธรณ์ โดยอ้างว่าเป็นอุทธรณ์ใน ปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธี พิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๒๒ โจทก์ยื่น คำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ มีคำสั่งว่า คำร้องอุทธรณ์ คำสั่งของโจทก์มีได้โต้แย้งคำสั่งของศาลชั้นต้นโดยชัดแจ้ง จึงเป็น คำร้องอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่ชอบ ให้ยกคำร้อง ดังนี้ ไม่ใช่คำสั่งยืนตาม คำปฏิเสธของศาลชั้นต้นในเรื่องไม่รับอุทธรณ์ จึงไม่เป็นที่สุดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคสาม โจทก์มีสิทธิฎีกาได้

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๕. การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์ที่ศาลชั้นต้นสั่งรับ อุทธรณ์มา มิใช่เป็นคำสั่งยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้นที่ไม่รับ อุทธรณ์ จึงยังไม่ถึงที่สุด

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๔๖๒-๔๖๓/๒๕๒๑ คดีอาญาที่ศาลชั้นต้น พิจารณาพิพากษายกฟ้อง แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกอุทธรณ์ เพราะเห็นว่าเป็นอุทธรณ์ที่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๓ ทวิ กรณีเช่นนี้มีใช่ คำสั่งที่ยืนตามคำปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ของศาลชั้นต้น จึงไม่ เป็นที่สุดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘ ทวิ วรรคสาม โจทก์ย่อมฎีกา คัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ได้

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๖. คำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์/ฎีกานั้น ผู้อุทธรณ์/ฎีกาจะยกข้อที่ไม่ได้กล่าวไว้ในอุทธรณ์/ฎีกา มาให้ศาลอุทธรณ์/ศาลฎีการับวินิจฉัยให้ไม่ได้ (คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๖๕๕/๒๕๕๑)

๗. ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกาไปยังศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกา ไม่มีหน้าที่ต้องตรวจว่าควรจะรับส่งขึ้นไปหรือไม่ (คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๗๒๗/๒๕๕๑)

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๘. ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องแจ้งคำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกาให้แก่ผู้อุทธรณ์/ฎีกาทราบ

ฎีกาที่ ๓๗๒๔/๒๕๔๖ จำเลยยื่นฎีกาส่งผ่านทางเรือนจำเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ ต่อมาวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๕ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาของจำเลยเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายและสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งจำเลยอาจฎีกาเป็นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นต่อศาลฎีกาได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๔ แต่ศาลชั้นต้นมิได้แจ้งคำสั่งไม่รับฎีกาในข้อดังกล่าวให้จำเลยทราบ ซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบ ...

อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

...แต่เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้น และให้ลงโทษจำคุกจำเลยในแต่ละกระทงความผิดไม่เกินห้าปี จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง จำเลยฎีกาในข้อที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับว่า พยานหลักฐานโจทก์ที่น่าสืบมายังไม่อาจรับฟังได้ว่าจำเลยได้กระทำความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนตามฟ้อง เป็นการโต้เถียงดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ศาลชั้นต้นชอบที่จะสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยและไม่จำเป็นที่ศาลฎีกาจะสั่งให้ส่งจำนวนคืนศาลชั้นต้นเพื่อแจ้งคำสั่งไม่รับฎีกาในข้อดังกล่าวให้จำเลยทราบแต่อย่างใด

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๐ บัญญัติว่า “ให้ศาลส่งสำเนาอุทธรณ์ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่รับสำเนาอุทธรณ์”

มาตรา ๒๐๑ บัญญัติว่า “เมื่อศาลส่งสำเนาอุทธรณ์แก่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้เพราะหาตัวไม่พบ หรือหลบหนี หรือจงใจไม่รับสำเนาอุทธรณ์ หรือได้รับแก้อุทธรณ์แล้ว หรือพ้นกำหนดแก้อุทธรณ์แล้ว ให้ศาลรีบส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อทำการพิจารณาพิพากษาต่อไป”

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

มาตรา ๒๑๖ วรรคสอง บัญญัติว่า “ฎีกา
นั้น ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้น และให้นำ
บทบัญญัติในมาตรา ๑๕๘ มาตรา ๒๐๐
และมาตรา ๒๐๑ มาใช้บังคับโดย
อนุโลม”

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑. ในคดีอาญาที่อัยการเป็นโจทก์ ศาลมีหน้าที่ต้องส่งสำเนา
อุทธรณ์/ฎีกาให้อีกฝ่ายหนึ่งแก่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับสำเนา
อุทธรณ์/ฎีกา จะนำเอา ป.วิ.พ. มาตรา ๙๐ วรรคสอง ที่กำหนดให้
โจทก์มีหน้าที่ส่งสำเนาอุทธรณ์มาอนุโลมใช้ในคดีอาญาไม่ได้
ฎีกาที่ ๓๖๐๓/๒๕๓๒ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๐ กำหนดให้ศาลส่ง
สำเนาอุทธรณ์ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง ดังนี้ เมื่อโจทก์ยื่นอุทธรณ์จึงเป็น
หน้าที่ของศาลที่จะส่งสำเนาให้จำเลยโดยตรง โจทก์ไม่จำเป็นต้อง
วางเงินค่าส่งสำเนาอุทธรณ์

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒. ในคดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ หากโจทก์นั้นเป็นผู้อุทธรณ์/ฎีกา
โจทก์ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกาเอง

เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๕๗ ที่บัญญัติว่า “ในคดี
ซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ โจทก์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้อง
และหมายเรียกให้แก่จำเลยโดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่สูง
เกินสมควร” ซึ่งคำฟ้องนั้น หมายถึงอุทธรณ์และฎีกาด้วยตาม ป.วิ.พ.
มาตรา ๑ (๓) ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ดังนั้น ในคดีที่ราษฎรเป็น
โจทก์ ไม่ว่าจะฟ้องในความผิดข้อหาใด หากราษฎรที่เป็นโจทก์อุทธรณ์/
ฎีกา โจทก์นั้นก็ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องอุทธรณ์/
ฎีกา

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

แต่หากจำเลยในคดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์
ฟ้อง เป็นผู้ยื่นอุทธรณ์/ฎีกา จำเลยนี้ไม่ต้อง
เสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา
เพราะกฎหมายระบุให้เฉพาะราษฎรผู้เป็น
โจทก์เท่านั้นที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนำส่ง
สำเนาอุทธรณ์/ฎีกา

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓. กรณีที่ศาลไม่อาจส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกาให้อีกฝ่ายหนึ่งได้ เพราะหาตัวไม่พบ หลบหนี จึงใจไม่รับสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา ศาลอุทธรณ์/ฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไปได้

ฎีกาที่ ๕๘๓/๒๕๐๘ (ปชญ) กรณีที่ส่งสำเนาฎีกาให้แก่จำเลยไม่ได้เนื่องจากจำเลยออกไปนอกประเทศไทย นั้น ถือได้ว่าส่งไม่ได้ เพราะหาตัวไม่พบ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๑ แล้ว

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๑๒๔๔/๒๕๐๔ (ปชญ) คดีความผิดอาญาแผ่นดินที่ราษฎรเป็นโจทก์ จำเลยฎีกา แต่ศาลส่งสำเนาฎีกาให้โจทก์ไม่ได้เพราะโจทก์ถึงแก่กรรม นั้น ไม่เป็นเหตุขัดข้องแก่การดำเนินคดีต่อไป ถือได้ว่าโจทก์ได้ฟ้องร้องแทนแผ่นดิน ศาลฎีกาจึงทำการพิจารณาพิพากษาต่อไปได้

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๔. การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกาเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งแก้ไข มิใช่เพื่อให้ทราบเท่านั้น

ฎีกาที่ ๑๕๒๓/๒๕๓๓ ศาลชั้นต้นเพียงแต่ส่งสำเนาอุทธรณ์ของโจทก์ให้อำเลยทราบ มิได้กำหนดให้อำเลยแก้อุทธรณ์ภายในระยะเวลาตามกฎหมายด้วย เป็นการที่ศาลชั้นต้นไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์ แต่เมื่อระยะเวลาล่วงเลยมาจนศาลอุทธรณ์พิพากษาคดีแล้ว การที่จำเลยยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกาย่อมเห็นสมควรไม่ย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาใหม่

การส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๕. โจทก์ร่วมมีฐานะเป็นโจทก์เช่นเดียวกัน ฉะนั้น หากจำเลยเป็นฝ่ายอุทธรณ์/ฎีกา ศาลต้องส่งสำเนาอุทธรณ์/ฎีกาแก่โจทก์ร่วมด้วย (ฎีกาที่ ๒๕๓๘/๒๕๔๑, ๓๓๐๕/๒๕๕๓)

ฎีกาที่ ๑๓๓๓/๒๕๓๘ ในคดีที่ศาลอนุญาตให้ผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ร่วมแล้ว โจทก์ร่วมและพนักงานอัยการต่างมีฐานะเป็นโจทก์ด้วยกัน เมื่อจำเลยยื่นอุทธรณ์ การที่ศาลชั้นต้นเพียงแต่สั่งให้ส่งสำเนาอุทธรณ์ให้พนักงานอัยการโจทก์ โดยไม่ได้สั่งให้ส่งสำเนาอุทธรณ์ให้โจทก์ร่วมด้วยและศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวไป จึงไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๐ อีกทั้งการที่ศาลชั้นต้นมิได้แจ้งวันนัดฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้โจทก์ร่วมทราบด้วยก็ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘๒ ประกอบมาตรา ๒๑๕ เช่นกัน ศาลฎีกาเห็นสมควรให้ปฏิบัติเสียให้ถูกต้อง

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๒ บัญญัติว่า “ผู้อุทธรณ์มีอำนาจยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ต่อศาลชั้นต้นก่อนส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ ในกรณีเช่นนี้ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตได้ เมื่อส่งสำนวนไปแล้วให้ยื่นต่อศาลอุทธรณ์หรือต่อศาลชั้นต้นเพื่อส่งไปยังศาลอุทธรณ์เพื่อสั่ง ทั้งนี้ต้องก่อนอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

เมื่อถอนไปแล้ว ถ้าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีได้อุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นย่อมเด็ดขาดเฉพาะผู้ถอน ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งอุทธรณ์ จะเด็ดขาดต่อเมื่อคดีถึงที่สุดโดยไม่มี การแก้คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้น”

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๕ บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณา และว่าด้วยคำพิพากษาและคำสั่งชั้นอุทธรณ์มาบังคับในชั้นฎีกาโดยอนุโลม เว้นแต่ห้ามมิให้ทำความเห็นแย้ง”

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑. หลักเกณฑ์การขอถอนอุทธรณ์/ฎีกา

๑.๑ ผู้อุทธรณ์/ฎีกาเท่านั้นที่จะมีอำนาจถอนอุทธรณ์/ฎีกา

๑.๒ ต้องยื่นเป็นคำร้องขอถอนอุทธรณ์/ฎีกา

๑.๓ ก่อนศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์/ฎีกา ต้องยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์/ฎีกาต่อศาลชั้นต้น

➤ แต่ถ้าส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์/ฎีกาแล้ว สามารถยื่นต่อศาลอุทธรณ์/ฎีกา หรือศาลชั้นต้นก็ได้

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๑.๔ ต้องขอถอนก่อนอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์/ฎีกา

ฎีกาที่ ๑๘/๒๕๕๑ จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา แม้ศาลฎีกาจะได้ส่งคำสั่งพร้อมสำนวนคืนศาลชั้นต้นเพื่ออ่านคำสั่งศาลฎีกาให้คู่ความฟังแล้วก็ตาม แต่ก็ยังถือว่าคดีนี้ได้มีการส่งสำนวนไปศาลฎีกาแล้ว เมื่อจำเลยยื่นคำร้องขอถอนคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ศาลชั้นต้นย่อมไม่มีอำนาจสั่งอนุญาต แต่ต้องส่งให้ศาลฎีกาเพื่อสั่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๒ ประกอบมาตรา ๒๒๕ การที่ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตให้ถอนคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาเสียเอง จึงเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกายกคำสั่งศาลชั้นต้นและมีคำสั่งใหม่

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒. ศาลที่มีอำนาจสั่งคำร้องขอถอนอุทธรณ์/ฎีกา

๒.๑ ขอถอนอุทธรณ์/ฎีกา ก่อนศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์/ฎีกา ศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งอนุญาตได้

ฎีกาที่ ๔๓๐/๒๕๘๓ เมื่อโจทก์ถอนฎีกาก่อนที่ศาลชั้นต้นจะส่งสำนวนมายังศาลฎีกา ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตได้ตามป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๑, ๒๒๕ แต่เมื่อศาลชั้นต้นส่งสำนวนมาศาลฎีกา ศาลฎีกาก็สั่งอนุญาตให้ถอนฎีกาได้ และจำหน่ายคดีออกจากสารบบความศาลฎีกา

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๒ ขอถอนอุทธรณ์/ฎีกา หลังจากที่ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์/ฎีกาแล้ว ศาลอุทธรณ์/ฎีกาเป็นผู้มีอำนาจสั่ง ซึ่งเป็นดุลพินิจจะอนุญาตหรือไม่ก็ได้

ฎีกาที่ ๕๔๕๓/๒๕๓๐ การถอนฟ้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์จะอนุญาตหรือไม่ประการใดแล้วแต่ศาลอุทธรณ์จะพิจารณาเห็นสมควร ที่ศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยถอนฟ้องอุทธรณ์นั้น จึงเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ที่จะทำได้

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๓ ถ้าประสงค์จะถอนอุทธรณ์/ฎีกา แต่ผู้อุทธรณ์/ฎีกาใช้ถ้อยคำผิดพลาดไปและศาลพอแปลได้ว่าเป็นการถอนอุทธรณ์/ฎีกา ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้

ฎีกาที่ ๖๓๒๐/๒๕๓๑ คดีที่ราษฎรเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง จำเลยไม่ค้าน เมื่อศาลชั้นต้นยังไม่ได้สั่งประทับฟ้อง โจทก์ ตามคำร้องพอแปลได้ว่าโจทก์มีความประสงค์ขอถอนฎีกา ศาลฎีกาอนุญาตให้ถอนฎีกาได้

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ๕๕๖/๒๕๓๑ โจทก์ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่รับฎีกา คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง พอแปลได้ว่าโจทก์ขอถอนคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา จึงอนุญาตให้โจทก์ถอนได้และจำหน่ายคดี

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๒.๔ เมื่ออยู่ในอำนาจศาลอุทธรณ์/ฎีกาแล้ว ศาลสูงดังกล่าวย่อมมีอำนาจสั่งให้ศาลชั้นต้นออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดนับแต่วันใดได้ด้วย

ฎีกาที่ ๑๔๗๕๑/๒๕๕๕ จำเลยขอถอนอุทธรณ์และขอให้ศาลออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดเพื่อจำเลยจะได้รับพระราชทานอภัยโทษในวันครบรอบ ๘๔ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งว่า “อนุญาตให้จำเลยถอนอุทธรณ์ได้ จำหน่ายคดีให้ศาลชั้นต้นออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดให้นับแต่วันที่จำเลยเข้ามามอบตัว” ศาลอุทธรณ์จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตและออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดให้แก่จำเลยนับแต่วันใดแล้วแต่ศาลอุทธรณ์จะเห็นควร เมื่อศาลอุทธรณ์ให้ศาลชั้นต้นออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดให้นับแต่วันที่จำเลยเข้ามามอบตัว จึงเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ที่จะทำได้

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓. ผลของการถอนอุทธรณ์/ฎีกา

จาก ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อถอนไปแล้ว ถ้าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมิได้อุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นย่อมเด็ดขาดเฉพาะผู้ถอน ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งอุทธรณ์ จะเด็ดขาดต่อเมื่อคดีถึงที่สุดโดยไม่มีการแก้คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้น”

จะเห็นได้ว่า คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ถอนอุทธรณ์/ฎีกาจะเป็นอันเด็ดขาดหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับว่าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอุทธรณ์/ฎีกาด้วยหรือไม่

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓.๑ ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้อุทธรณ์/ฎีกา คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์ย่อมเด็ดขาด เฉพาะผู้ถอน

๓.๑.๑ ผู้ถอนอุทธรณ์/ฎีกาในกรณีที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้ อุทธรณ์/ฎีกา มีผลทำให้ผู้อุทธรณ์/ฎีกานั้นหมดสิทธิที่ จะยื่นอุทธรณ์/ฎีกาใหม่ทันที แม้จะยังอยู่ในกำหนด อายุอุทธรณ์/ฎีกาก็ตาม

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๖๐/๒๕๑๒ (ปชญ) ภายหลังยื่นอุทธรณ์แล้ว จำเลยยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์โดยให้เหตุผลว่าไม่ ประสงค์จะยื่นอุทธรณ์อีกต่อไป แต่ครั้นแล้วจำเลยกลับ ยื่นอุทธรณ์ใหม่โดยระบุว่าที่ถอนไปนั้นเพราะหลงเชื่อผู้ แฉว่าจะมีการอภัยโทษ ดังนี้ เมื่อปรากฏว่าโจทก์มิได้ อุทธรณ์ด้วย คำพิพากษาศาลชั้นต้นย่อมเด็ดขาดถึงที่สุด สำหรับจำเลยแล้ว จำเลยไม่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ใหม่อีก แม้ จะยังอยู่ภายในกำหนดอายุอุทธรณ์ก็ตาม

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓.๑.๒ คำว่า “คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีได้อุทธรณ์/ฎีกา” หมายถึง คู่ความที่เป็น ปรปักษ์หรือฝ่ายตรงข้ามกับผู้ถอน

ฎีกาที่ ๑๖๓๓/๒๕๒๒ จำเลยคนอื่นและจำเลยที่ ๕ ซึ่งศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษ จำคุกนั้นได้ยื่นอุทธรณ์ โดยจำเลยที่ ๕ ยื่นอุทธรณ์ในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๕ ซึ่ง ในวันเดียวกันนั้นจำเลยที่ ๕ ก็ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่ารับคำ ร้องขอถอนอุทธรณ์ เนื่องจากยังไม่ได้ส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ จึงอนุญาตให้จำเลย ที่ ๕ ถอนอุทธรณ์ได้ ศาลชั้นต้นได้ออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดให้แก่จำเลยที่ ๕ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๑๕ ดังนั้น คดีเฉพาะจำเลยที่ ๕ จึงเป็นอันเด็ดขาด ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๒ ที่ศาลอุทธรณ์รับวินิจฉัยทั้งข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ จำเลยที่ ๕ ว่า อุทธรณ์ของจำเลยที่ ๕ ฟังขึ้น แล้วพิพากษาแก้เป็นว่าให้ยกฟ้องโจทก์ สำหรับจำเลยที่ ๕ นั้น จึงเป็นการไม่ชอบ ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาเกี่ยว แก่จำเลยที่ ๕

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓.๒ ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งอุทธรณ์/ฎีกา คำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ ถอนจะเด็ดขาดต่อเมื่อคดีถึงที่สุด โดยไม่มีการแก้คำ พิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น/ศาลอุทธรณ์

๓.๓ การถอนอุทธรณ์/ฎีกาย่อมมีผลบดล้างการยื่น อุทธรณ์/ฎีกานั้น และทำให้ผู้อุทธรณ์/ฎีกากลับคืนสู่ ฐานะเดิมเสมือนหนึ่งมิได้ยื่นอุทธรณ์/ฎีกาเลย

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓.๓.๑ ผลจากการที่จำเลยถอนอุทธรณ์/ฎีกา เกี่ยวพันกับมาตรา ๒๑๓, ๒๒๕ กรณีโจทก์ฟ้องจำเลยหลายคน จำเลยหลายคนนั้นอุทธรณ์คำพิพากษาที่ให้ลงโทษตน โดยโจทก์มิได้อุทธรณ์ด้วย แม้การถอนอุทธรณ์ของจำเลยคนใดจะมีผลทำให้คำพิพากษาศาลชั้นต้นเป็นอันเด็ดขาดเฉพาะจำเลยผู้ถอนก็ตาม แต่ถ้าหากการพิจารณาอุทธรณ์ของจำเลยอื่นที่มีได้ถอนอุทธรณ์ ปรากฏว่ามีเหตุที่ศาลอุทธรณ์จะพิพากษากลับหรือแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นเป็นไม่ลงโทษ หรือลดโทษให้แก่จำเลยที่มีได้ถอนอุทธรณ์ และเหตุเช่นนี้เป็นเหตุในส่วนลักษณะคดี ศาลอุทธรณ์ย่อมมีอำนาจพิพากษาให้มีผลตลอดไปถึงจำเลยที่ถอนอุทธรณ์แล้วได้ เพื่อมิต้องรับโทษหรือได้ลดโทษคู่จำเลยที่ไม่ได้ถอนอุทธรณ์ด้วย

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๔๐๕๓/๒๕๓๐ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ แต่ต่อมาจำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งอนุญาตและให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ ๑ แล้ว ส่วนโจทก์มิได้อุทธรณ์ แม้คำพิพากษาของศาลชั้นต้นย่อมเด็ดขาดเฉพาะจำเลยที่ ๑ ผู้ถอนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๒ ก็ตาม แต่ในการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลยที่ ๒ ในความผิดฐานเดียวกัน ถ้าศาลอุทธรณ์กลับคำพิพากษาศาลชั้นต้นไม่ลงโทษจำเลยที่ ๒ และเป็นเหตุอยู่ในส่วนลักษณะคดี ศาลอุทธรณ์ยังมีอำนาจพิจารณาพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ด้วยตามที่ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๓ บัญญัติให้อำนาจไว้ ทั้งนี้เพราะคำว่า “คำพิพากษาของศาลชั้นต้นย่อมเด็ดขาดเฉพาะผู้ถอน” ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐๒ หมายความว่าเพียงว่าจำเลยที่ถอนอุทธรณ์แล้วจะยื่นอุทธรณ์อีกไม่ได้ หาได้ห้ามศาลอุทธรณ์ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๑๓ ไม่

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๖๓/๒๕๓๑ จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ กับพวกต้องการไล่ผีปอบออกจากร่างของผู้ตายได้ใช้ไม้ไผ่ผ่าซีกตีผู้ตายล้มลง แล้วใช้ด้ามมีดตีศีรษะผู้ตาย ด้ามมีดทำด้วยเหล็ก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ นิ้ว ยาว ๘.๕ นิ้ว จำเลยยอมถึงเห็นผลได้ว่าถ้าตีศีรษะผู้ตายโดยแรงและตีสาน ๆ ย่อมทำให้ผู้ตายถึงแก่ความตายได้ จำเลยตีผู้ตายนานถึง ๒ ชั่วโมง ผู้ตายมีรอยฟกช้ำที่หน้าผาก โหนกแก้ม ศีรษะบวมช้ำแบบศีรษะนวม ความตายของผู้ตายจึงเป็นผลโดยตรงจากการทำร้ายของจำเลยกับพวก จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ มีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา และเมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นการไล่ผีปอบ ตามความเชื่อและตามประเพณีท้องถิ่นที่ปฏิบัติกันมา แม้การทำร้ายใช้เวลานานถึง ๒ ชั่วโมงจนผู้ตายถึงแก่ความตาย ก็เป็นเรื่องของการไล่ผีปอบ ไม่ได้เป็นการกระทำที่แสดงถึงความโหดร้ายทารุณเป็นพิเศษจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการฆ่าผู้อื่นโดยกระทำทารุณโหดร้ายตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๕ (๕) **กรณีนี้เป็นเหตุในลักษณะคดี ศาลฎีกามีอำนาจพิพากษาไปถึงจำเลยที่ ๒ ซึ่งถอนฎีกาไปแล้วด้วย**

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

หมายเหตุ แต่หากไม่ใช่เหตุในส่วนลักษณะคดี ย่อมไม่มีผลถึงจำเลยที่ถอนอุทธรณ์ไปแล้ว

ฎีกาที่ ๖๐๐๗/๒๕๓๑ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองข้อหาลักทรัพย์หรือรับของโจร ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๒ ข้อหาลักทรัพย์และยกฟ้องจำเลยที่ ๑ โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ข้อหารับของโจร ส่วนจำเลยที่ ๒ อุทธรณ์ขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณาดีของศาลอุทธรณ์ จำเลยที่ ๒ ขอถอนอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์อนุญาต ดังนี้ คดีเฉพาะตัวจำเลยที่ ๒ ย่อมถึงที่สุด (ยังมีความผิดฐานลักทรัพย์) เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๑ และ**ไม่ปรากฏว่าเหตุที่ยกฟ้องนั้นเป็นเหตุอยู่ในส่วนลักษณะคดีเกี่ยวกับจำเลยที่ ๒ ด้วย ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจหยิบยกเอาอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ ที่ถอนแล้วมาวินิจฉัยและพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๒ ได้**

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓.๓.๒ ผลจากการที่จำเลยถอนอุทธรณ์เกี่ยวกับ ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง

- เมื่อการถอนอุทธรณ์มีผลบล้างการยื่นอุทธรณ์เสมือนหนึ่งมิได้มีการยื่นอุทธรณ์
- ฉะนั้น การที่จำเลยในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตได้ยื่นอุทธรณ์ แต่ต่อมาขอถอนอุทธรณ์ ย่อมต้องถือว่ามิได้ยื่นอุทธรณ์

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓.๓.๒.๑ หากเป็นการถอนอุทธรณ์ก่อนส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีนั้นไปยังศาลอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง ในลักษณะเช่นเดียวกับจำเลยที่ไม่ได้อุทธรณ์

ฎีกาที่ ๒๒๔๘/๒๕๑๘ (ประช) ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิต จำเลยฝ่ายเดียวยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นส่งรับอุทธรณ์ของจำเลยไว้แล้ว ต่อมาก่อนที่ศาลชั้นต้นส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ จำเลยได้ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตให้จำเลยถอนอุทธรณ์ได้ ดังนี้ ศาลชั้นต้นยังมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง ปัญหาข้อนี้แม้จะไม่มีฝ่ายใดฎีกา แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกายกขึ้นวินิจฉัยได้

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

๓.๓.๒.๒ หากเป็นการถอนอุทธรณ์หลังจากที่ส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์แล้ว ย่อมเป็นหน้าที่ศาลอุทธรณ์ในการสั่ง เมื่อศาลอุทธรณ์สั่งอนุญาตให้ถอนแล้วก็ยังคงต้องมีหน้าที่พิจารณาคดีนั้นต่อไป ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ วรรคสอง เสมือนหนึ่งเป็นคดีที่ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งขึ้นมาเมื่อไม่มีการอุทธรณ์นั่นเอง

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา (ต่อ)

ฎีกาที่ ๒๓๓๘/๒๕๓๖ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษ ประหารชีวิตจำเลย จำเลยยื่นอุทธรณ์ ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ จำเลยยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์อนุญาตให้จำเลยถอนอุทธรณ์แล้วพิจารณาคดีต่อไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๕ ดังนี้ การดำเนินการกระบวนการพิจารณาของศาลอุทธรณ์จึงชอบด้วย ป.วิ.อ. และเมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืนคดียอมถึงที่สุด จำเลยจะฎีกาคัดค้านว่าจำเลยไม่ได้กระทำผิดไม่ได้

การถอนอุทธรณ์/ฎีกา ต่อ)

จบการบรรยาย ครั้งที่ ๑๔

ขอขอบคุณ
บรรยายครั้งต่อไป
วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๖
เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๕๐ น.

